

SVATÁ HORA

ČÍSLO 4 • 2006

Rozhovor s Pavlem Vernerem

Peníze a Svatá Hora

Svatohorský pořádek

Zamyšlení nad růžencem

Kázání biskupa Herbsta

Katecheze o mši svaté XX.

BASILICA
A. D. 1903.

OBSAH

Úvodník

Bodový systém **3**

Naše pravidelné otazníky

Rozhovor s Pavlem Vernerem **4**

Zprávy

Koncert současné hudby **11**

Zprávy ze Svaté Hory **12**

Opravy na Svaté Hoře **13**

Grant EU **14**

Zamyšlení

Peníze a Svatá Hora **15**

Historie

Svatohorský pořádek **17**

Spiritualita

Dobrá kniha... **18**

Kázání biskupa Herbsta **20**

Zamyšlení nad růžencem **22**

Katecheze o mši svaté XX. **24**

Informace

Bohoslužby, exercicie, úřední hodiny **25**

Detail kování brány
Pražské kaple

Fotografie v časopise
Stanislav Příbyl,
Jan Traxler,
Miroslav Zelenka
a archiv Svaté Hory

Když se říká, že člověk by se měl modlit jako „dospělý křesťan“, tak se mi to zdá přehnané. Já osobně se cítím lépe jako dítě, když mluvím s Bohem a Marií. Mitra, solideo a prsten zmizí. Dospělého člověka posílám na dovolenou a biskupa s ním. Nechávám se unést spontánní náklonností, jakou má dítě ke svému otci a své matce. Tak spočinu nějakou dobu před Bohem, takový, jaký ve skutečnosti jsem, se vším, co je na mně dobrého i špatného. Z hloubky svého bytí nechám vyjít dítě, jakým jsem kdysi byl, které se rádo směje, žvatlá, které miluje svého Pána a někdy má potřebu i plakat, aby mu Pán mohl prokázat milosrdenství. To mi při modlitbě pomáhá.

Růženec, tato jednoduchá modlitba, mi pomáhá být dítětem, a proto se za ni nestydím.

Jan Pavel I.

Bodový systém

Když jsem jel z Vídně pozdě večer posledního června, byla na hranicích velká voda. V Novohradských horách se mi podařilo dostat na naše území až po půlnoci a na třetí pokus. V tu chvíli jsem si uvědomil, že už je červenec a s ním na silnici nová pravidla. Byl to zvláštní pocit – začal platit bodový systém.

Jen pár dní nato se v novinách objevily názory, že zákon je příliš tvrdý a že vlastně není spravedlivý. Je pravdou, že některé pasáže jsou až úsměvně postaveny „na hlavu“, kdyby nešlo o vážné věci. Když se například cyklista zraní, musí ještě zaplatit pokutu, že způsobil zranění při dopravní nehodě.

Dalším horkým tématem byl bodový systém. Tento systém počítá se spravedlností, která jednou prostě udeří, a člověk bude bez řídičského průkazu. Dále se probírala přesnost měřících zařízení, ať tachometrů či radarů. Nakonec noviny psaly o menší či větší toleranci policistů.

Když jsem to všechno četl, napadla mě souvislost s duchovním životem. Někteří by byli rádi, kdyby peklo vůbec neexistovalo a nebyl tedy žádný „bodový systém“. Jiní počítají s tím, že Pánu Bohu jednou vysvětlí, že právě oni měli špatný měřák, že hrozně pospíchali, že zkrátka oni jsou ti, kterým Bůh musí udělit výjimku. Další zase hřeší na to, že je u Boha velká tolerance a že on nad tím vším nakonec mávne rukou, a bude dobře. Ale Boží pravidla jsou mnohem dokonalejší, Bůh sám také. On jediný je schopen pochopit naše jednání do všech důsledků. Udělí-li „bod“, opravdu jsme si ho zasloužili.

A tak sobě i vám doporučuji, abychom v duchovním životě i na silnicích přestali mudrovat, co a jak by mělo být, a začali konečně „jezdit podle předpisů“.

P. Stanislav Příbyl, CSsR

„Jsme poznamenaní velikou ctí, že jsme směli sloužit

Panně Marii“

Setkání s Pavlem Vernerem, kdysi svatohorským ministrantem – zpěvákem, později profesorem na pražské Konzervatoři, výtečným hobojistou a mimořádně milým a zajímavým člověkem, se podobalo výbuchu sopky. Tolik informací, příběhů, hlubokých postřehů a vzpomínek během několika desítek minut. Vzpomínám si na vyprávění svého kolegy P. Roberta Hanačíka, který říkal: „No, jo, Pavel Verner! Ten, když přijel z ciziny, tak celé hodiny vyprávěl a my jsme poslouchali s otevřenou hubou.“ Stejně jsem byl na tom i já... Doufám, že i pro vás bude tento rozhovor zajímavý.

Sedíme na Svaté Hoře, na místě, kde jste strávil dva roky svého dětství, jako ministrant – zpěvák. Co Vás v této chvíli napadá?

Před pár lety jsem byl na Svaté Hoře, a chtěl jsem se setkat s P. Františkem Líkařem, který se o nás jako o kluky staral. Nemohl jsem ho najít, a tak jsem to už chtěl vzdát. Mezitím ho však potkala moje žena. Když mu řekla mé přání, odpověděl: „Přiveďte ho hned za mnou, snad Vám ještě neutekl!“ A ona mu řekla: „No, to ne, doufám, že se to nestane!“ Tak to bylo trochu humorné. Když jsem přišel sem, podíval se na mě těma temnýma očima, a první, co řekl, bylo: „Pavlíku milý!“ To je jako, když se snesou nebesa. Možná si vzpomněl podle očí, protože já jsem už přeci někdo jiný. Je to neuvěřitelné. Měl sklerózu, a přesto si vzpomněl na tohle moje jméno. To mě doslova oblažil. Tak jsme si chvilku povídali... A to bylo naposledy, co jsem ho viděl. Předtím jsem se s ním samozřejmě setkal několikrát na srazu ministrantů. Všichni jsme ho měli moc rádi.

A pak, když měl pohřeb. V Praze jsem nevydržel, skočil jsem do auta, vzal s sebou nějakou hudbu, Telemanna, a vyrazil jsem. Na Svaté Hoře jsem vyběhl na kůr, dole bylo ohromné shromáždění všech redemptoristů. Na kůru byl Pavel Šmolík, ani jsem s ním moc nemluvil, on ale hned věděl, o co jde. Přistrčil jsem mu tam tu sonátu, a on mě perfektně doprovodil z listu. Pavel zkrátka umí. Po mši svaté jsem hned skočil do auta a odjel zpátky do Prahy. Bla-

žilo mě, že jsem se mohl alespoň chvilku pomodlit tam, kde jsme to měli tak rádi. To je Svatá Hora. Sem přijít, to je skutečně velké štěstí a moje radost.

Když se řekne Vernerovi, tak to je v pražském hudebním světě pojem. Zajímalo by mě, jak vernerovský fenomén vůbec vznikl. Prý jeho kořeny sahají až do Vídně a staletí zpátky...

Když se ohlédnu a vezmu to od prapočátku, tak vidím, že od začátku do konce je příběh našeho rodu plný Božích darů. Rodiče, rodina, to jsou velké kladné dary. Ale jsou zde také dary, které vypadají velice nekladně, ale ve skutečnosti se pak projeví jako velmi kladné. Mám na mysli například vojnu, nasazení u tankové divize, nebo nemoc. Nemoc, ta je opravdu velkým pomocníkem, protože sráží pyše čepici, a to pořádně. Pýchu, tu člověk s sebou stále nosí. Pak ale najednou musí přijít k Otci s pokornějším výrazem než s tím, že „já jsem na tom dobře“.

Maminka je bytostí, která se vždycky první v dobrém slova smyslu „podepíše“

Maminka

na dítěti. Naše maminka byla naprosto výjimečná a ohromná. Od chvíle, kdy jsme v rodině začali poznávat svět, tak se zpívalo. V mládí byla vychovávána u sester ve Vídni. Když pak byla stará a nemocná, zajel jsem jednou do Vídně, a ten objekt, kde byl původně klášter, jsem jí namaloval se vším všudy, protože Vídeň byla pro ni pohádka...fiakry, párky... Všechno krásné. To tam už není. Dnes je to moderní město, které takovou poezii, jakou znala a zažila ona, nemá. A na to ona velmi ráda vzpomínala, na ta léta, i německy uměla výborně. Když pak do ní zasekávala mrtvička a byla v péči u sester boromejek, nemohla

promluvit ani slovo. Ale když přišla sestra a řekla: „Pojďte, pomodlíme se spolu,“ tu maminka hned spustila „Vater unser“, a tak začala mluvit. Úplně se tím uzdravila. Měla to navyklé. Jinak celý život německy nemluvila, ale v mládí uměla výborně. A i vychovávána byla dobře – náboženskou vírou nás obdařila také ona. Všechny atributy rodiny vedoucí k Bohu jsou vlastně úplně nejdůležitější pro vývoj dítěte. Dítě se má vychovávat s největší pečlivostí do tří let, protože, když toto období rodiče „prošvihnou“, tak je pak rozmazlené, nemá návyky a výchova je pak velmi těžká...

Doma jsme prostě zpívali a zpívali. Dokonce velmi náročně, protože když jsme byli čtyři děti a pak pět, tak jsme museli zpívat dvouhlasně, trojhlasně, i z paměti, bez not. Dneska mám vnoučky a oni to neumí. A nemůžu je k tomu přimět; vlastně nechci, aby když k nám přijdou, jsem je nějak mentoroval... Ale maminka, ta řekla: „Ty neumíš zpívat druhý hlas? K tomu není třeba

žádný talent.“ Řekla: „Zpíváme! Na tom bošileckým mostku. Čtyřhlasně!“ A bylo to. A nedopadlo to vždycky tak špatně.

Byli jsme vlastně vychováni koledami. Maminka znala nesmírné množství koled a vánočních mší. Třeba Marhulovu mši, tu jsme dělali jen tak v rodině s klavírem. Maminka totiž hrála na klavír, byla také výborná varhanice a až do svého stáří hrála v kostelích. Milovala kostel sv. Kajetána na Malé Straně v Nerudově ulici, protože ten spravovali redemptoristé a ona měla srdce podle redemptoristy P. Karla Buriana. Ten k nám chodíval už jako k malým dětem a měl na nás nesmírný duchovní vliv. Byl tolik laskavý.

Tatínek byl inženýr, dvojnásobný, lesnický a stavební. Byl to muž renesanční, ale metr. Jen jsme trochu ze vzdoru neposlechli, a už to lítalo. Jako děti jsme měli své dětské úkoly, každý dostal svůj, a ty jsme museli plnit. Dnes ten smysl pro pořádek často v rodinách chybí.

Muzikantský talent, který jsme všichni měli a máme, jsme zdědili i po tatínkovi. Tatínek byl vynikající houslista-amatér, ale hrál přitom s profesionály komorní hudbu. A on nám říkával: „Víte, já chodím hrát do orchestru, kde hrají pražští profesionálové, ale jak to na těch profesionálech vidím, oni tu hudbu tak nemilují jako my amatéři.“ Přece jenom je to odvozeno od amare, tj. milovati. Ale tady tatínek pravdu neměl, protože v naší velikánské rodině, když vezmu bratry a sestru, vyrostlo dvanáct naprosto fantastických profesionálních hudebníků. Já jsem byl ten první z nich, protože jsem nejstarší. Nikdy jsem si nepředstavoval, že budu mít ve stáří tolik práce, že

Vernerovi při provádění opery o své rodině (kresba Pavel Verner)

ho budu moci trávit v takové náplni s vlastními hudebními umělci. To je pro mě velikánský dar.

Tatínek byl velice veselý a renesanční člověk. Pro všechny děti dělal divadlo, vyráběl loutky, maloval obrazy. Chodili jsme s ním také po kostelích, malovali jsme na plátno i olejem. A já jako jeho „elév“. Byl jsem takový „čmárálek“ a on mi říkával: „Dodělej tuhle skálu k betlému,“ a podobně. Vyráběl také bohoslužebná roucha, zdobil je zlatem technikou vpalování ornamentů. Zemřel velmi brzy. Předtím byl těžce nemocen. Zmáhala ho dvě zaměstnání. Stavěl tunely a odtud si přinesl tuberkulózu. Strašlivě rychle začal chátrat a v šedesáti letech zemřel.

Pak se u nás doma v Dejvicích ujala „vlády“ maminka. Do té doby vládl laskavou rukou tatínek, maminka byla svému muži poslušná. Až když byl úplně nemocný, tak se ujala domu s obrovskou energií.

Měl jste v mládí nějaké další vzory?

Jak jsem již zmiňoval, byl pro nás velikým darem P. Karel Burian. Vždy když k nám chodil do Dejvic na návštěvu, tak jsem ho poté doprovázel domů. To už bylo za bolševiků. Chodili jsme spolu přes Hrad, okolo Arcibiskupského paláce. Na Hradčanech tehdy visel obraz Lenina: ďábelský výraz, všechno rudé, vyceněné zuby, ruce v pěst. A my jsme chodili okolo a samozřejmě jsme budili pozornost, protože já jsem byl malý kluk a P. Burian, kněz asketického vzhledu, vedle mě. Jednou se podíval na ten obraz, obrátil se ke mně a řekl mi: „Pavličku, tady si dej velký pozor na svody světa, tohle je ďábel!“ Lidé chodili okolo s vykulenými očima, tenkrát se báli i dýchat. A najednou kněz, redemptorista, s velikým růžencem u pasu a taková slova. Většina lidí by od takového kázání nejrady utekla.

Dalším darem v duchovním směru byl můj kmotr, pan děkan František Samek z Nehvizd, kde bydlel na faře. Tam se seznámil s našimi rodiči, kteří i s námi dětmi za ním později jezdili pro duchovní útěchu. Byl to podsaditý, silný, úplně holohlavý muž s zářícíma nebeskýma očima dobrého člověka. Měl velkou farní zahradu, samozřejmě si pamatuji na angrešt a rybíz. Rodiče často s P. Samkem dlouho debatovali a také hráli šachy. P. Samek bral kmotrovství zcela vážně, bydlel jsem u něj celé léto na faře, ministroval jsem, šlapal měchy varhaníkovi v Čelákovících. Nejen já ale celá rodina jsme čerpali z jeho ohromné duchovní síly přímo u něj na faře, v tak krásném prostředí. On to byl, kdo mě oddal s mou ženou Nad'ou na Vyšehradě. Při svatbě jsem viděl, jaké měl velké bolesti. Byl velmi statečný. Pak jsme ho šli s manželkou navštívit do nemocnice na Karlovo náměstí. Říkal nám, že odchází, že už se zde na zemi asi neuvídíme a dal nám tehdy několik dobrých rad. Dojalo nás to k slzám. Takové loučení jsem tehdy zažíval poprvé.

V dětství jste byl dva roky na Svaté Hoře jako ministrant – zpěvák. Jaké na toto období máte vzpomínky?

Když jsem na Svatou Horu přišel poprvé, přivedl mě tatínek k tehdejšímu rektorovi P. Loulovi, který byl velmi dobrým přítelem našich prarodičů, zejména maminky mé maminky. Pater rektor byl báječný, pamatuji si, že chodil se zlatým skřipcem. Mně, desetiletému klukovi, připadal jako osoba z pohádky, protože byl laskavý, dobrotivý, měl šedivé vlasy, brýle se zlatými obroučky a ty prokvetlé tváře, jaké mívají zasloužilí staří kněží zastávající vysokou funkci. A tenkrát můj tatínek, člověk s tak velkým rozhledem, který se všude velmi dobře orientoval, byl svatohorským prostředím tak učarován, a tak vděčný, že mě vychovávají redemptoristé, že jim jednou hrál až do noci na klavír. Pak ho také zde nechali přespat, což bylo výjimečné. Takové maličkosti zůstávají člověku v paměti.

Ministrantem

Svatohorským vzpomínkám vévodí pochopitelně veselý a radostný P. Líkař. Ten nás, svatohorské ministranty, měl na starosti. Vždycky přišel do ministrantské ložnice, lusknul prsty, to uměl velice silně, pak se ozvalo zvolání: „Tu autem Domine, miserere nobis.“ My jsme všichni museli vylétnout jako střely (to bych chtěl, aby uměli moji vnoučci; nikdo to z nich neumí, ti vospávají...) a museli jsme říci: „Deo gratis, et Mariae.“ A pak se šlo k „umyvadýlkům“.

Jen pokud přijel nějaký cizí páter, nějaká návštěva, to s námi zatřásl bratr Vincent. Moc rád na něj vzpomínám. Byl k nám klukům tolik dobrý. To bylo po válce, tehdy jsem byl na Svaté Hoře rok, a on přinesl pušku. Pro nás kluky to bylo něco kouzelného. Vzal nás také do sklepa, kde jsme pod uhlím měli takový ministrantský domeček. Vlastně to byla obrovská bedna. Baterka, to byl tenkrát nedostupný sen. Když jsme ale pak dostali nějaké peníze z domova, tak jsme si všichni koupili baterky a byli jsme v tzv. domečku pod uhlím. Avšak když to zjistil bratr Vincent, řekl: „Už vím, proč máte, kluci, všichni černé oči. To nejde, abyste se tam zalkli!“ Pro nás to ale byla romantika a dobrodružství zároveň. Bratr Vincent nám také předvedl, jak taková puška prostřelí pařez, což pro nás byl super zážitek. V našem uhelném domečku jsme byli blažení. Jednou ale za námi přišel

s vážnou tváří a vysvětlil nám, že se ho musíme zříct a přinést to třeba jako oběť za to, že sem lidé přicházejí pro uzdravení. Neřekl nám, že tam děláme neplech, naprosto chápal klukovskou duši. Vidím to jako dnes, jak jsme tenkrát byli nešťastní. Měli jsme tady tedy krásný život, žili jsme z té romantiky, o které nám četl P. Líkař na našich výletech po okolí, z Mayovek a knih podobného druhu.

Nebo jsme také jezdili na saních, tak zvaných, protože já jezdil na futrálu od houslí, neboť jsem saně neměl. Byly v něm ovšem i housle, jak asi mohly vypadat... Chodil jsem totiž do houslí k panu učiteli Plačkovi. Díky tomu jsem se dostal později na konzervatoř. Všechno to mělo svůj význam.

Jednou když jsme jezdili na „saních“, našli jsme lebku malinkého miminka, které zřejmě kdysi dávno opustila matka. To se dnes bohužel stává... Utíkali jsme za P. Líkařem, ten hned běžel s námi zpět, pak zvažněl a řekl: „Tak se pomodlíme za jeho maminku.“ Nás dvanáct ministrantů se shromáždilo okolo něj a všichni jsme se pomodlili i za to dítě, které jistě už dávno bylo v nebi. To je další ze zážitků, na který nemohu zapomenout.

Otec Líkař byl velice laskavý, ale energický. Z jeho hnědých očí vycházela záře, kterou bych chtěl, aby moji vnuci také u někoho zažili. Mají sice výborné rodiče, přesto ale tohle bylo něco jiného.

Jaký vliv měla Svatá Hora na Vás jako na pozdějšího hudebníka?

Na muzikantskou činnost jsem měl samozřejmě zaděláno z domova. Pak jsem se dostal na Svatou Horu, kde jsem se naučil hrát na trubku a dokonce i na tahací harmoniku. Jako svatohorští ministranti jsme tu měli pana regenschoriho Forsta a pak pana Plačka. Měli jsme krásně vybavenou školu. Kromě toho tady byla také paní učitelka Majerová. Ta nás měla velmi ráda, byla k nám milá a laskavá. Milovali jsme ji a vůbec jsme netušili, že ač tak mladá, umírá na rakovinu. Chodívali jsme jí hrát a zpívat pod okna, s harmonikou a heligonkou, kterou mně poslali z domova. Bylo nám deset a ona z toho měla velikou radost. Viděla, že je milována.

V naší veliké rodině hudebníků jsou dva pěvci: Ludmila, úžasná a velmi ceněná sólistka, Státní opera je jejím druhým domovem, a Jan, který se žije v profesionálním sboru. Dostali hlasový talent. Jen já ten hlasový talent nedostal, mně to Pán Bůh vynahradil tím druhým talentem, protože bych jinak nemohl dokázat to, co dělám. Hlas mi odešel až po Svaté Hoře. Tady mi to ještě šlo! Na Svaté Hoře jsem byl ještě zpěvákem! Bylo tu hodně dobrých zpěváků: Honza Konzal, tajně vysvěcený biskup, to byl velmi dobrý zpěvák, pak Kovalský, který je teď v Americe, Václav Plazgura, to byl nádherný alt, Kokeš, kterému jsme říkali Jezule... To jsou ministranti, kamarádi, se kterými se tak rád zde na Svaté Hoře setkávám první sobotu v září. Přesto, že už je to tak dávno, píšeme si na Vánoce a na Velikonoce, a vždycky, když se setkáme, máme z toho radost. My svatohorští ministranti jsme poznamenáni tou velikou ctí, že jsme mohli sloužit Královně Marii.

Jak se z kluka – ministranta stal hudebník – profesionál?

Již jsem vzpomínal pana Plačka, ke kterému jsem chodil v Příbrami do houslí. Díky tomu jsem se pak dostal na Konzervatoř, a byl jsem tam premiant. Přitom jsem ale musel také chodit do zaměstnání, protože jsme neměli peníze. Profesori mi to tedy povolili, ale s podmínkou, že budu mít stále vyznamenání. A tak jsem chodil v noci do divadla, ve dne jsem se učil. Udělal jsem Konzervatoř skvěle, hobojoyou třídu u profesora Kubáta. To byla ale velká dřina a skutečně mu vděčím za to, že byl na mě tak přísný, že jsem nasál všechny ty dovednosti a vyrostl opravdu do takové míry, že jsem se potom stal laureátem mezinárodní soutěže Pražského jara a to v obrovské mezinárodní konkurenci. A pak jsem dostával nabídky třeba na koncerty do Drážďan či do Výmaru. V roce 1955 byly Drážďany naprosto mrtvé město, jen po obvodu svítilo několik lamp. V hotelu Astoria, kde jsme bydleli, nebyli žádní muži, jen ženy...

Po škole jsem šel na vojnu. S tou strážní, kterou jsem tam poznal, se potom daly přežít i chvíle, v nichž ostatní lidé již ztráceli nervy. Navíc mi v takových situacích pomáhalo, že jsem byl vždycky zvyklý bydlet s mnoha lidmi. Když zemřel tatínek, zjistili jsme, že nás v jednom bytě v Dejvicích bydlí osmnáct: rodina mého bratra Petra, který je vědcem, Lidunka, moje sestřička, která má tu skvělou zpěvačku Ludmilu Vernerovou, sólistku Státní opery, s rodinou, dále pak Vladimír s celou svou rodinou a Jan, který tu bydlel jen jako dítě a pak už odešel, a moje rodina. Bylo nás osmnáct, z toho deset malých dětí a takto jsme pospolu žili celých deset let v bytě s jednou malou koupelnou a jednou kuchyní.

Jen tak pro legraci jsem pak požádal prezidenta republiky, aby mi dal možnost odjet do zahraničí za uměleckou činností, s odůvodněním, že v našem bytě se nedá bydlet. Věděl jsem, že se mi neozve.

Bylo to velmi svízelné. Protože jsme měli všude punc nábožensky založených lidí, kteří se za to nestydí a ani se nebojí, věděli jsme, že nemáme jinou šanci než čekat, až se něco změní. Já jsem chodil na úřad, na „byťák“, jak se tehdy říkalo. Vždycky jsem tam zašel, podala se žádost, vystála se fronta. Byly to nekonečné řady lidí. Jednou k nám přišel jakýsi člověk na kontrolu a nevycházel z údivu. Viděl samé plínky pověšené přes chodbu. Byt měl pět místností, které byly rozděleny tak, že v každé bydlela jedna rodina. Všechny místnosti byly naprosto nedostatečné. Když se nám narodil syn Petr, to byly staršímu synu Michalovi dva roky, nevěšla se nám do naší místnosti postýlka. Tak se musela uříznout skříň. Topilo se jen jednou malou plynovou troubou, žádné jiné topení neexistovalo. Muselo stále větrat, aby se děti neudusily...

(pokračování v příštím čísle)

S Pavlem Vernerem hovořil P. Stanislav Příbyl

Koncert současné hudby

V neděli 13. srpna 2006 v 17 hodin proběhl ve svatohorské bazilice Koncert liturgické hudby současných autorů. Tato, svým obsahem ojedinělá akce, přilákala na Svatou Horu asi 60 posluchačů a byla tak v kontextu letošních koncertů duchovní hudby zatím akcí nejnavštěvenější.

Program koncertu byl sestaven z děl tří současných autorů. **V úvodu koncertu zaznělo česko-latinské Ave Maria pro smíšený sbor a sólový soprán Radka Rejška**, komponované v roce 1996. Poté následovala světová premiéra skladby Blahoslavenství (2006) stejného autora.

Tato skladba, komponovaná na stejnojmenné texty Matoušova evangelia, je určena pro sbor (ponejvíc dvouhlasý), dva libovolné dřevěné dechové nástroje a varhany. Její jednotlivé části jsou komponovány tak, aby bylo možné je použít jak samostatně, tak je i provést jako cyklus.

Dalším bodem programu byl výběr částí z hudby ke svěcení oltáře pro sbor, žesťové nástroje a varhany, složené při příležitosti benedikce nového liturgického prostoru katedrály sv. Bartoloměje v Plzni, která proběhla 27. května letošního roku. Jejím autorem je **Miroslav Pšenička** (*1974), ředitel kůru v Katedrále sv. Bartoloměje v Plzni a metodický vedoucí hudebníků plzeňské diecéze.

Program pokračoval hudbou svatohorského regenschoriho, varhaníka a sbormistra Pavla Šmolíka (*1979). Nejdříve zazněly čtyři části z Requiem choralis, sborové skladby, která vznikla doslova „přes noc“ pro svatohorskou zádušní mši za zesnulého papeže Jana Pavla II. Koncert uzavřel výběr částí z hudby ke svěcení oltáře, tentokrát však určené pro svěcení oltáře Otmara Olivy, které se konalo minulý rok ve svatohorské bazilice. Bylo tak možné srovnat přístup dvou autorů (Pšenička – Šmolík) k podobným liturgickým textům.

Vzhledem k tomu, že soudobá hudba v chrámovém prostředí se nalézá svým způsobem v patovém postavení (autoři příliš pro chrám nekomponují, protože se necítí být osloveni církevními hudebníky, naopak z řad běžných chrámových hudebníků není o soudobou tvorbu příliš velký zájem, snad ze strachu, jak by méně obvyklé kompozice působily na věřící, kteří jsou již zvyklí „na vyjeté koleje“), kladl si výše zmíněný koncert mimo jiné za cíl poukázat na tvorbu současných autorů pro liturgii, ukázat posluchačům, že i současná hudba může být, při alespoň minimální snaze o pochopení z jejich strany, zajímavá, krásná a nikterak urážející. Fakt, že posluchači vytrvali po dobu devadesátiminutového koncertu v neskutečné tichosti a závěrem koncertu zněl bazilikou dlouhý potlesk, mě utvrzuje v názoru, že i současná vážná hudba je posluchači přijímána kladně, a tedy že koncert byl, jak jsme si přáli, úspěšný.

Zvukové ukázky z koncertu naleznete na www.svata-hora.cz

Pavel Šmolík

Zprávy ze Svaté Hory

- ❑ Ke dni 15. července byl přeložen do Králík P. Piotr Nowicki a z Králík přišel student Jan Sokulski, který bude na Svaté Hoře vykonávat jáhenskou službu.
- ❑ 17. července se konalo setkání na rozloučenou s papežským radou, Mons. Jude T. Okolo, který nastupuje misi v Austrálii. Na jeho místo nastupuje Mons. Marek Solczyński, dosud papežský rada nunciatury v Turecku.
- ❑ V neděli 6. srpna se konala pouť bavorských věřících z okresu Freyung – Grafenau. Hlavním celebrantem byl pasovský emeritní biskup Franz Xaver Eder.
- ❑ Slavnost Nanebevzetí Panny Marie jsme oslavili na Svaté Hoře v úterý 15. srpna.
- ❑ V úterý 15. srpna složili na Hoře Matky Boží na Králíkách věčné sliby v Kongregaci Nejsvětějšího Vykupitele studenti Roman Janáč, Jiří Ondovčák a Jan Sokulski.
- ❑ V sobotu 19. srpna v podvečer začala poutní slavnost Nanebevzetí Panny Marie. Po mši svaté v 19.30 hodin, kterou celebroval P. Stanislav Příbyl, se konalo procesí se svícemi.
- ❑ V neděli 20. srpna v 9.00 hodin slavil mši svatou pražský arcibiskup kardinál Miloslav Vlk. Po mši svaté bylo procesí s milostnou soškou Panny Marie a poté požehnání růží, které si odnesli poutníci na památku slavnosti. Odpoledne byla beseda s panem kardinálem.
- ❑ Ve dnech 21. 8. – 2. 9. byl P. Stanislav Příbyl s Arcidiecézní charitou Praha v Indii. Během cesty navštívil charitní projekty v diecézích Mangalore, Shimoga a Karvar. Nezapomenutelným zážitkem byla pouť k hrobu sv. Františka Xaverského v městě Goa. Reportáž z této návštěvy plánujeme zveřejnit v posledním čísle letošního ročníku. Svatý František Xaverský se narodil právě před 500 lety. Svátek má 3. prosince.
- ❑ V neděli 27. srpna jsme oslavili výročí posvěcení svatohorské baziliky. Bazilika byla posta-

vena v letech 1653-1673 a posvěcena právě 27. 8. 1673 pražským arcibiskupem Matoušem F. Sobkem.

- ❑ V sobotu 2. září v 9.00 hodin se konala tradiční pouť bývalých svatohorských ministrantů – zpěváků. Mši svatou sloužil P. Ladislav Škrňa.
- ❑ V sobotu 2. září ve 12.00 hodin uzavřel na Svaté Hoře svátost manželství člen Svatohorského chrámového sboru Václav Štefaník s Ludmilou Brettlovou
- ❑ V neděli 3. září v 15.30 hodin byli vysvěceni na jáhny biskupem Karlem Herbstem bohoslovci Roman Janáč, Jiří Ondovčák a Jan Sokulski z kongregace redemptoristů.

Svěcení nových jáhnů

Opravy na Svaté Hoře

V ROCE 2006 PROVÁDÍME DALŠÍ OPRAVY A ÚDRŽBU AREÁLU SVATÉ HORY.

■ V kapli Zvěstování Panny Marie stále zbývá pozlatit některé detaily.

■ Příprava montáže kamerového systému. První část systému CCTV byla instalována v závěru roku 2005. V letošním roce nás čeká jeho rozšíření v hodnotě necelých 2.000.000,- Kč a instalace LCD televize do kaple sv. Ignáce, z níž bychom chtěli vytvořit kapli pro rodiče s malými dětmi. Naším úkolem je zaplatit podíl 10% ke státní dotaci, což je necelých 200.000,- Kč.

■ Oprava dveří v ambitech. Jsou opraveny dveře z ambitů do proboštství a do Svatohorského poutního muzea nákladem Matice svatohorské. Bude třeba rovněž pro větší úsporu tepla nechat vyrobit do muzea prosklené zádveří za přibližně 50.000,- Kč. Toto zádveří bude vyrobeno v nejbližších týdnech tak, aby mohlo sloužit již tuto zimu.

■ Oprava interiéru baziliky. Díky aktivitám poslanců dostaneme v letošním roce 4.000.000,- Kč na opravy baziliky. Za tyto peníze bychom rádi pořídili efektivnější topení, opravili okna, zateplili klenbu a nechali vyrobit nové lavice a nové osvětlení. Bazilika by tak měla za sebou všechny opravy. V těchto dnech probíhá výběrové řízení, které se trochu zkomplikovalo, ale na druhé straně zjednodušilo tím, že k 1. 7. vešel v platnost nový zákon o veřejných zakázkách.

■ Zahájení opravy krápníkové kaple sv. Máří Magdalény. Grant ve výši 230.000,- Kč byl použit na první etapu obnovy kaple sv. Máří Magdalény. Byly zjištěny příčiny vlhkosti, opraveny některé detaily štukových plastik a freskových maleb poškozených vlhkostí. Při průzkumu se zjistilo, že většina krápníků je ve vážném stavu. Začalo se s jejich fixací.

■ Kromě velkých oprav nás čeká mnoho

prací, které jsou na pomezí údržby a oprav. Bude potřeba začít s opravami omítek, zvláště v nižších partiích exteriérů, kde je štuková vrstva a barva poškozena díky nevhodným materiálům, které byly v minulosti používány a následkem zasolení omítky. Rozsah poškození omítek je takový, že uvažujeme o generální rekonstrukci pláště, což by ovšem byla akce za desítky miliónů.

Prosím Vás o pomoc Vašemu poutnímu místu. Konto na opravy je 35-520395309/0800, konto na běžné potřeby a provoz Svaté Hory je 520395309/0800 u České spořitelny Příbram.

Za dobrodince se denně modlíme a v pátek v 7.00 hodin je za ně sloužena mše svatá.

P. Stanislav Příbyl, CSsR

Opravy spodní části omítek

Jak jsme se již na stránkách tohoto časopisu několikrát zmínili, Svatá Hora získala na letošní rok grant Evropské unie.

Začalo to celkem nevinně. Jednoho dne koncem léta 2005 přišel e-mail z Arcibiskupství z Prahy, že jsme pozváni na setkání s úředníky Středočeského kraje, kteří by nám chtěli představit možnost čerpání z fondů Evropské unie pro neziskové organizace.

Po první informaci, když jsme zjistili základní údaje a především těžkosti s tím spojené, zůstali dva zájemci: Svatá Hora a farnost Kolín.

Poté jsme se začali seznamovat s realitou evropské byrokracie. Žádost o příspěvek z fondů EU obsahuje několik desítek stran textů, tabulek, grafů a obrázků. Sami bychom sestavit žádost určitě nedokázali. Setkali jsme se však s šikovným člověkem, který se v tom vyzná, a který nám žádost zpracoval a pomohl se všemi formalitami. Začátkem září loňského roku jsme žádost společně podali na Středočeský kraj. Koncem října jsme dostali kladnou odpověď. A v lednu 2006 se mělo začít s realizací.

Projekt, na nějž byl příspěvek z fondu EU určen, se jmenuje „Religiózní turistika na Svaté Hoře“ a zahrnuje pořízení techniky, služeb a propagačních materiálů v celkové hodnotě 3.672.120,- Kč. Rozložení financí je následující: 75 % – příspěvek ze strukturálního fondu EU, 5 % – příspěvek ze státního rozpočtu, 10 % – příspěvek z krajského rozpočtu a 10 % vlastní zdroje žadatele, tj. Svaté Hory.

Celý proces má zásadní problém. Peníze jsou vypláceny zpětně, to znamená, že si je žadatel musí nejdříve opatřit vlastní cestou, většinou vypůjčit.

Co jsme za tyto peníze pořídili?

Techniku pro prezentace za více než 100.000,- Kč, internetové stránky v osmi jazycích a multimediálního průvodce za více než milion korun, televizní dokumentární film v devíti jazycích za necelý milion, dopravní značky za cca 100.000,- Kč, knihy, pohlednice a propagační materiály v hodnotě dalšího milionu. Součástí projektu bylo také zorganizování kursů pro průvodce v církevních objektech a další drobné aktivity, které měly posloužit ke zviditelnění Svaté Hory jako turistického cíle.

Co po grantu zůstává?

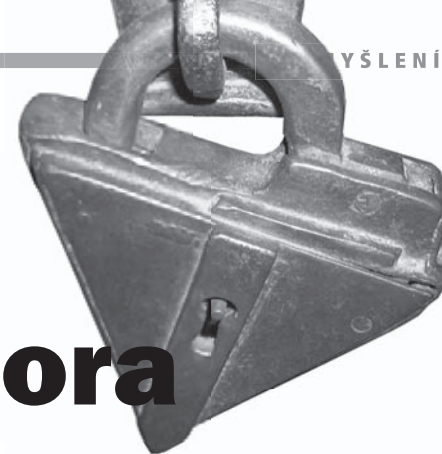
Samozřejmě nějaké dluhy, především nutnost uhradit 10% podíl a úrok z půjčky. Ale především máme propagační předměty a nástroje, na které bychom se nikdy vlastními silami nezmohli. V první řadě televizní film, který mohou sledovat lidé na celém světě v devíti jazykových mutacích: češtině, angličtině, němčině, španělštině, francouzštině, italštině, polštině, portugalskéštině a ruštině, dále internetové stránky v osmi jazykových verzích, počítačovou aplikaci – virtuálního průvodce, knihu o Svaté Hoře, nástěnný kalendář a mnoho dalších drobností, které mohou naše poutní místo reprezentovat jako zajímavý cíl poutníků i turistů celého světa.

P. Stanislav Příbyl

Středočeský kraj

Peníze a Svatá Hora

V poslední době slyším skloňovat spojení „Svatá Hora – peníze“ častěji a častěji, nejvíce však od věřících, a to v poněkud kritickém tónu. Dovolte mi uvést několik postřehů k tomuto tématu. Ale začněme poněkud odjinud.

Běžný křesťan a peníze

Součástí mínění většiny katolických křesťanů je jakási latentní antipatie k penězům či majetku. Mít více než ostatní je pocíťováno jako nesprávné, nebo alespoň nápadné, a podněcuje to k úvahám o správnosti cest, kterými ten či onen svého hmotného zisku dosáhl. Většina z nás má nejspíš pocit, že ideálním stavem by bylo „být šacen jako lilie a živen jako ptáci, kteří se o šaty a obživu nestarají a přece je mají...“ Ovšem tento ideální stav doporučujeme především svému okolí. My sami toto doporučení příliš neakceptujeme („...jsme snad my bohatí...?“).

Nejvíce však by prý onu „chudobu“ měla demonstrovat sama „církev“. Neměla by tedy mít příliš velké statky („...už zase se soudí o to pole...“), neměla by příliš podnikat („...a ty karmelitky tam mají hospodu, představte si...“) a po většině stránek by měla fungovat zdarma („...no, na co zase sbírka...“). Je jasné, že ne každý z nás smýšlí tak jednoznačně, jak bylo uvedeno výše, ale při upřímném zpytování svědomí jistě podobné názory alespoň v menší míře každý odhalíme.

Problémy však nastávají, když „chudá církev“ má být též dobročinná, nebo má prostě jen nějak fungovat. Ona dobročinnost je především věc srdce, ale jste-li oblečení pouze do trenýrek a ponožek, nemáte k ní mnoho možností. A tak narážíme na otázku, co to je vlastně ta správná „chudoba“. Zdá se, že rezignace na finanční otázky nejsou onou „chudobou“. Peníze jsou prostě potřeba k životu a je třeba se jimi zabývat podobně jako čištěním zubů a sprchováním, které nám rovněž nikdo nevytýká jako nepotřebný hygienický nadstandard. Otázkou zůstává, kde se vlastně peníze pro církev berou.

Plaťte za služby, kterých užíváte

Daň je slovo, které nemáme příliš v oblibě. Daní se totiž skoro všechno, občas i dvakrát. Ovšem zavedení daně mělo kdysi dávno nejspíš jednu prostou pohnutku: lidé požadovali větší a větší množství služeb, které s radostí využívají, zatímco někdo jiný za tyto služby zaplatil. A tak protože potřebujeme zákonodárce, řidiče autobusů, učitele, lékaře a další, musíme obětovat něco ze svých peněz na jejich obživu.

V církvi je to však o něco složitější. Zatímco autobusem jezdí skoro každý a léka-

ře již většina z nás také nejednou navštívila, služeb církve využívá mnohem menší procento našich spoluobčanů. Toto menší procento obyvatel naší země obvykle nazýváme „bratry a sestrami“. Stejně pak nazýváme i „pracovníky Boží“. Ale všechny pracovníky pro naši minoritu sponzoruje celá naše společnost. Alespoň prozatím. A naštěstí. Nedokáží si představit, že právě teď se stát vyváže z povinnosti platit církvi alespoň to málo, co v současnosti platí. Zavedení církevní daně by naší minoritu jistě ještě mnohem víc zmenšilo. A jsme u kořene problému, jsou-li ony „peníze“ tak důležité. Pro ty, kteří by odešli (protože by neunesli další daně, atd.), by peníze byly jistě důležitější než jejich setrvání v křesťanském společenství, na něž by tím poukázali jako na zbytečné mrhání prostředky. Chceme-li se počítat k těm „lepším“ ostatním (vždycky se přeci chceme počítat k těm „lepším“, to bude dědictví po našich starozákonních předcích Izraelitech), měli bychom zvážit, zda-li náš současný postoj k otázce „církev – peníze“ je správný.

Svatá Hora – stejná církev jako jinde

A jsme tam, kde je kritika na nás nejsilnější – říkáme si o peníze. Ovšem, Svata Hora není jen o penězích. Ale zkuste si pracovat pro ostatní pode svých nejlepších úmyslů a nesespat s nimi pracovní smlouvu. Přežijete? Nakrmíte děti? Oblečete se v zimě? Zatopíte? Budete mít čím svítit? A budete mít vůbec prostředky na to, abyste ve své práci pro ostatní pokračovali?

O tom bych pochyboval. A právě v podobné situaci se nacházíme my zde, a vlastně vy s námi, protože kdo chce využít naší pohostinnosti, je vlastně závislý tak trochu i na své štěstí. Ono „jak se do lesa volá, tak se zpět ozývá“. Neboli: za každou službu je třeba zaplatit. A to, bohužel, i penězi. Pokud se tak nestane, služba zanikne. A Svata Hora je jedním z mála míst, které nemá žádnou statní ani církevní dotaci na provoz. Nedostáváme příspěvky na světlo, topení, vodu, jídlo, platy. Vše závisí na darech. Je ovšem otázkou, zda si všichni povšimli, že pětikoruna za posledních dvacet let poněkud ztratila svou hodnotu.

Proto Vás prosím: před započítím kritiky proveďte, je-li na Svaté Hoře tolik peněz, aby bylo vůbec co kritizovat.

Pavel Šmolík

K článku
Svatohorský pořádek

Svatohorský pořádek

který se má přísně zachovati ke cti a slávě Boží a k uctění Divotvorné Panny Marie, dle stanov církevního sněmu pražského:

J.M.J.

1 V chrámu Páně a při každé pobožnosti jak možno budiž mužské pohlaví odděleno od ženského, především co nejpřísněji u zpovědní. Na jedné straně ať stojí mužští, na druhé ženské. – Zapovídá se neslušná tlačenice a nikdo nesmí příliš blízko státi u toho, nebo vedle něho, jenž se právě zpovídá, aby ničehož ze sv. zpovědi nezaslechnul. – Osobám ženského pohlaví jest docela zakázáno zpovídati se před zpovědníci a neb vůbec bez mřížek.

2 Při líbání Rodičky Boží ať se šetří toho církevního pořádku, jako při průvodu neb ofěře, totiž: K líbání přistoupí dříve jen mužští, pak teprv nábožné pohlaví, a když někteří mužští přijdou později, ať čekají až budou ženské hotovy.

3 V Sakristiji, pro Duchovenstvo určené, a v Presbyterium nesmí se nikdo zdržovati, kdož k službě oltáře nepatří; a Jeho Eminenci P. Kardinál nižádným způsobem nedovolil, by ženské pohlaví alespoň k líbání Rodičky Boží, jako prvé, skrze Presbyterium připuštěno býti mohlo.

4 Zpěvákům se přísně zapovídá, předřikávati **modlitby** pověrečné a nesmyslné a **písně** toliko z Kancionálu, neb od Duchovních schválené ať zpívají. – Poutníčkové! nekupujte pověrečné modlitby jako: 7 Zámků, sen P. Marie, zlatý Otče náš, Kolomana požehnaní, Berlinky a jiné, které vám Duchovní vždy roztrhají musí.

5 Jelikož tyto chodby čili **Ambyty**, skropeny slzami statisíc zbožných poutníků na způsob chrámu Páně a za horu Kalvárii vysvěceny jsou; an zde sv. Oltáře stojí, an se zde sv. Křížová cesta koná a zpovídá: tudíž se zde žádným způsobem nemohou trpěti **promenády**, hlučné rozprávky, jakýkoli povyk, křik a jiné roztržitosti domu Páně a trůnu divotvorné Rodičky Boží nedůstojné. – Ať se na posvátném tomto místě rozlehá toliko vroucí modlitba a sv. zpěv k Slávě Boží a uctění neposkvrněné Rodičky Jeho. Amen.

Je zajímavé přečíst si tento text, který vyšel někdy v 1. polovině 19. století v nakladatelství E. Peterssona v Příbrami, v době, kdy se Svata Hora stala oblíbeným místem pejskařů a milenců, a častým cílem výletníků. „Svatohorský pořádek“ je v některých pasážích úsměvný, vždyť kdo by si dnes všiml toho, zdali stojí ve frontě před zpovědníci nebo při uctívání milostné sošky za mužem nebo za ženou. Letáček nám však připomíná také stále platnou skutečnost, že poutní místo bylo postaveno a zasvěceno k Boží slávě a ke cti Panny Marie. Ať my, kteří o toto místo pečujeme, tak i vy, kteří sem přicházíte, musíme mít na zřeteli a v účtě úmysl našich předků, kteří vystavěli na Svaté Hoře takový skvost.

Sháněl jsem se po významu některých zakázaných tisků, které se zmiňují ve svatohorském pořádku. Velmi mi pomohla knihovnice Strahovské knihovny Hedvika Kuchařová, která k tomuto tisku napsala:

Jednalo se vesměs o drobné, levné tisky, které byly široce dostupné a obsahovaly lidové varianty modliteb a požehnání, často ovšem velmi „neortodoxní“ a s různými pověřenými praktikami. Pro zjištění konkrétního obsahu by bylo nutné jednotlivé tisky dohledat (něco by bylo i ve Strahovské knihovně). Byl to dosti typický projev lidové zbožnosti konce 18. a začátku 19. století, kromě tisků se může vyskytovat i v rukopisných modlitebních knihách, ale vždy se samozřejmě omezovala především produkce tištěných dílek, která měla širší dopad.

K termínu „Berlinky“: Je to pojmenování „katolických“ modlitebních knížek, které se tiskly zhruba v 2. čtvrtině 19. století a jako místo vydání byl uveden Berlín. Církevní vrchnosti byly považovány bezmála za „diverzi“ z protestantského Pruska, vyznačují se např. přemrštěnou úctou ke světcům, v níž převládají pověřené prvky. Je samozřejmě otázkou, jestli místo vydání nebylo jenom fingované a jestli se skutečně jednalo o záměr šířit pověřené představy o některých člancích katolického učení, nebo jestli tiskaři jenom na nepřítis kvalitním, ale žádaném zboží chtěli vydělávat bez ohledu na obsah. Jednu berlinku v knihovně máme.

To, že oznámení viselo na Svaté Hoře, mi připadá velmi logické – pro tak velké poutní místo byl obvyklý prodej drobných upomínkových devocionálií včetně modlitebních textů a předpokládám, že prodejci se řídili hlavně poptávkou. Tohle oznámení mohlo být varováním jak pro kupující, aby si nekupovali pověřené texty, tak pro prodávající, aby podobné zboží neměli na stánku.

Zpracoval P. Stanislav Příbyl

Dobrá kniha:

Anselm Grün: Za co mě Bůh trestá?

(Karmelitánské nakladatelství, Kostelní Vydří 2006)

Přiznám se, že jsem s touto knihou zažil více, než jsem očekával. Za všechno může její neodolatelný název: *Za co mě Bůh trestá?* Kniha s tímto nadpisem se přímo nabízí, aby se tak trochu stala černým Petrem. A také tomu tak bylo. Zcela nevinně jsem si ji vzal s sebou na cestu do Indie, abych ji v letadle dočetl. Když jsem ji vytáhl, abych ji začal číst, spouštějící – samozřejmě kvůli nadpisu – o ni projevíli okamžitě zájem. Název knihy – *Za co mě Bůh trestá?* – se potom stal jakýmsi sloganem na naší cestě. A že jsem se měl věru na co ptát: za co mě Bůh trestá? Především jsem pět dní čekal na kufr, což ve čtyřicetistupňovém horku s jedním tričkem není až tak příjemné. Kniha putovala od člověka k člověku v naší skupině a zdálo se, že kdo ji zrovna čte, má o malěry postaráno. Tato knížka nám pomohla s humorem přežít nejednu nelehkou situaci. Už to je pro ni dobrou reklamou.

Ale teď k obsahu. Kniha se snaží vysvětlit křesťanský pohled na to nepříjemné v našem životě. Může to být utrpení všeho druhu, nemoc, ztros-

kotání vztahů, smrt někoho blízkého, nevydařené dítě či smrt nevinného člověka při nějaké tragédii.

To všechno jsou situace, ve kterých máme pokušení obvinít Boha z toho, že nás postihl neadekvátně. Proto ta otázka v nadpisu knihy: *Za co mě Bůh trestá?* Německý benediktin Anselm Grün se snaží poskládat mozaiku možných vysvětlení tohoto opravdu závažného problému, který se může mnohým z nás stát závažnou překážkou ve víře.

V první části knihy se autor obecně zamýšlí nad utrpením z pohledu filozofie, teologie a duchovního života. Prochází celé dějiny katolického myšlení, aby našel alespoň nějakou odpověď na tajemství utrpení člověka. Stejně tak jako autorovi i mně se nejvíce líbí teologická teze Karla Rahnera. Ten odpovídá na otázku po utrpení nevinných takto: „*Neexistuje žádné jiné požehnané světlo, které by dokázalo ozářit temnou propast utrpení, než Bůh sám. A toho člověk dokáže nalézt tak, že řekne své milující ano nepochopitelnosti, bez níž by Bůh přestal být Bohem*“ (s. 16). Součástí teologického vysvětlení utrpení je i výklad utrpení Syna Božího Ježíše Krista stejně jako utrpení křesťanů, které známe pod pojmem mučednictví.

Druhá část knihy je vlastně návodem, jak řešit konkrétní situace lidského utrpení. Každého z nás nějaké to utrpení potkalo. Je to zkušenost vdov či vdovců, osiřelých dětí nebo lidí, kteří nechtěně zabili druhého člověka při nehodě. Utrpení nemine ani toho, kdo onemocní ať už na těle nebo psychicky. Dalšími zkušenostmi utrpení, které autor v knize popisuje a ke kterým se snaží najít odpověď, jsou trápení při starosti o děti a profesní a vztahová ztroskotání. Nakonec se zabývá živelnými katastrofami.

Kniha má čtenáři pomoci, aby si uvědomil, že Bůh je spravedlivý. Je totiž příliš tajemný na to, abychom si mohli dovolit jej obvinít. Anselm Grün na závěr hodnotí své vlastní dílo: „*Boží řešení se nám moderním lidem může zdát neuspokojivé. Nedává nám odpovědi, zato je výzvou. Ani tato kniha nemůže nabídnout žádné jiné řešení než právě to Boží. (...) Neumím vysvětlit, proč nás Bůh navštěvuje utrpením. Pouze je můžu přijmout jako výzvu k dostihu, při němž se mám propracovat skrze utrpení až ke skutečné podstatě vlastního bytí a kapitulovat před nepochopitelným Stvořitelem. (...) V otázkách, výčitkách, zápasech a žalu ve mně – jak přislíbujíc Bible – začne krystalizovat nový obraz mého já, nový pohled na lidský život a na přírodu a také nové tušení zcela jiného Boha. Nic víc nám Pán nenabízí. To však stačí*“ (s. 146, 147).

Tato více než zajímavá kniha je k dostání v distribuční síti Karmelitánského nakladatelství www.ikarmel.cz a rovněž ve Svatohorském poutním muzeu za cenu 149 Kč.

P. Stanislav Příbyl, CSSR

Kázání biskupa Karla Herbsta při jáhenském svěcení

3. 9. 2006 na Svaté Hoře

Bratři a sestry v Kristu,

právě jsme si přečetli čtení ze Skutků Apoštolů, to čtení, ve kterém apoštolové řeší problémy: jak to máme všechno stačit, máme se věnovat kázání, máme se věnovat službě Božího slova nebo výkladu Slova, a teď je tady tolik charitativní práce, a my na to na všechno nestačíme. Tak vztáhli ruce na sedm vybraných mužů, jak jste slyšeli, a udělili jim jáhenské svěcení. Vlastně si jakoby tu práci nějak rozdělili.

Tedy si nastávající jáhni mohli klást otázku o své vlastní identitě. Můžeme si ji klást i my. Co je vlastně posláním jáhna? Čemu se mají jáhnové přednostně věnovat. Zdá se, že by se to mělo nějak odůvodnit z úryvku ze Skutků apoštolů, který se čte při jáhenském svěcení. Já se však domnívám, že ani my ani vy, nastávající jáhni, to odvozovat ani odůvodňovat nemusíme. Bude lepší, když se zadíváme na evangelium, které jsme právě slyšeli.

Vždyť my jsme přece učedníci našeho Pána Ježíše Krista: jáhen, kněz, biskup. Ale vy ostatní ne? Jak by ne! Vždyť Ježíš Kristus je Alfa a Omega našeho života, Ježíš Kristus je přece náš poklad, a je psáno, kde je tvůj poklad, tam at' je tvoje srdce. Naše cesta je výsostná, jedinečná, nádherná. Nejenom cesta jáhenská – to je specifická cesta – ale cesta každého z nás. Vždyť jsme přeci Boží děti a vlastně se nic důležitějšího na naší adresu nemůže říci. A protože jsme Boží děti a protože dobrý pastýř je Ježíš Kristus, a protože my se jím

necháváme vést, tak bychom také měli chápat a vědět jeho program. Jak ho máme následovat.

A to jsme právě slyšeli v evangeliu. Vždyť Syn člověka nepřišel, aby si nechal sloužit, ale aby sloužil. A my se ptáme: V čem je podstata té jeho služby, co je na té službě nejdůležitější? Vždyť Syn člověka nepřišel, aby si nechal sloužit, ale aby sloužil a svůj život dal jako výkupné za všechny. Dávat život za druhé, to je služba, to je služba člověku. My jsme se té službě naučili od Boha samotného. Je to služba jedinečná, nádherná a krásná.

Stanete-li se kněžími, nic se na ní nezmění. Vždyť kněžství se nazývá kněžství služebné. A když je někdo tatínkem nebo maminkou a má okolo sebe děti, je to život služebný, na plný úvazek, od rána až do večera. Když někdy vidíme, co je to za námahu, za starost, za péči, za nasazení, jak by si mohl nějaký jáhen nebo nějaký kněz počínat jinak, a jak by se mohl nějak nadřazovat! Vždyť služba nás činí malými.

Ježíš Kristus, když měl vysvětlit apoštolům: kdo to je bližní, tak vypráví podobenství o zraněném člověku a o tom, kdo se u něj zastavil. A když jim chtěl ukázat názorně, co je to služba, tak vzal vodu a umýval jim nohy. Jako by chtěl říci: „Tak snad je to jasné!“ Svatý Petr se brání: „To jsi přehnal, to snad ne, takhle to nemá být.“ – „Petře, jestli já vám neumyji nohy, tak ani ty je potom nebudeš umývat druhým. Jen se pozorně dívej a nech, ať to proběhne tak, jak to má proběhnout.“ A toto je náš životní program, naplnění. Představte si: když uvážíme, komu vlastně sloužíme, co to je za úžasnou šanci, jak život neprožít nadarmo a zbytečně, že sloužíme Bohu samotnému, že je to povolání k zasvěcení, no, to je přece významnější! To je jedinečná nabídka a tu a tam někdo na tu nabídku odpoví. Vlastně svým životem dává najevo: „Já tě mám, Pane Ježíši tak rád, že ti chci sloužit tím specifickým způsobem. Všeho se zříkám a půjdu za tebou, a když to bude k užitku lidem, Bohu díky za to.“ To je vlastně náš program a proto si to připomínáme.

Je dobré a záviděníhodné, že bratři přijímají jáhenské svěcení na tomto posvátném místě. Podtrhněme si to. Je to místo posvátné. Generace sem chodívaly se modlit, navazovat kontakt s Ježíšem skrze Pannu Marii. Tito lidé nějak vždycky cítili, že když poprosí Matku Boží Pannu Marii, že určitě ke Kristu dojdou. Ona k němu zná cesty, a dokonce ty nejkratší. A maminka přeci neopustí svoje děti. Tak je dobré se také obrátit i k ní a prosit: „Matičko Boží, ujmi se těchto služebníků, protože oni chtějí sloužit. Dej, ať slouží dobře a ať z této posvátné cesty nesejdou.“

V církvi se nesmí zásadní a důležité věci bagatelizovat. Tyto věci nám nesmí zevšednit. Mít před očima chlapce, který řekne: „Já se chci Pánu Ježíši zasvětit proto, že ho mám rád, protože On pro mě udělal všechno, co udělat mohl“, tak já na to říkám: „Smekám, smekám před takovou vírou, před takovým postojem i před takovou odvahou, protože dnešní svět hodně postrádá odvalu.“ Vidíte, že lidé spolu žijí, ale radši si nic neslibí. Radši bez manželství, radši tak nějak „proč bychom se přetvařovali...“ Dát slovo – v tom je kus lidské odpovědnosti. Dát slovo Pánu Ježíši.

A proto chceme, aby tyto základní a důležité hodnoty platily. Aby platilo lidské slovo, abychom vážili, co říkáme, co konáme, a za čím stojíme. Co k tomu dodat? Dejž to nebeský Pán a bude následovat svěcení...

Zamyšlení nad růžencem

Mezi modlitby, které se natrvalo usadily v myslích, ale hlavně v srdcích věřících, především římskokatolického vyznání, ale nejen jeho, patří nepochybně modlitba posvátného růžence. Je to modlitba jednoduchá, lehce zapamatovatelná a hlavně praktická. Mohou se ji modlit jak děti, tak mladí i staří lidé, kdokoli.

Abychom se mohli pomodlit a krátce se zastavit, vyžaduje to, abychom se přizpůsobili místu, na němž se nacházíme. Ne vždy totiž máme při ruce knihu či jiný materiál, z něhož bychom se v případě možnosti a chuti chtěli k modlitbě inspirovat. Ale růžec, ať už v podobě klasického rozměru, kolečka, nebo prstýnku, a dokonce v podobě našich deseti prstů, můžeme odpočítávat a žmoulat kdykoliv a kdekoliv, aniž bychom omezovali sebe, či okolí. Náročnost je skutečně minimální, je zapotřebí znalosti základních modliteb: Otče náš, Zdrávas Maria, Sláva Otci, a tajemství jednotlivých desátek

Kdo s sebou nosí růžec, je jakoby stále připraven pro setkání s Bohem. Je připraven přemýšlet, dnes už v podobě dvaceti tajemství, o životě našeho Pána Ježíše Krista, od začátku až do konce. Všechno v doprovodu Panny Marie, jeho Matky, která chce všechny,

kdo se růžec modlí, přivést bezpečně ke svému milovanému Synu.

Mariánský charakter modlitby růžence vyplývá právě z neustálé a opětovné prosby k Panně Marii, té, která to vše, co jí Bůh prostřednictvím anděla zvěstoval, uchovávala ve svém srdci a rozvažovala o tom. Růžec je právě proto příkladem hluboké kontemplativní modlitby.

To, že má růžec takovou formu, jakou má, tedy, že je postaven na neustálém opakování jednotlivých tajemství, není zcela jistě náhodou. Vše nás má vést ke stále hlubšímu poznávání osoby a života Ježíše Krista, Božího Syna, který se stal člověkem proto, aby nás osvobodil a vykoupil z hříchu. I zde je opakování, jak se říká, matkou moudrosti. Růžec

není v žádném případě modlitba kvantitativní, ale kvalitativní. Je lépe důkladně popřemýšlet během půl hodiny o jednom, či dvou tajemstvích, než se za každou cenu snažit stihnout všech pět, či dokonce dvacet tajemství. To by pak byli spíše modlitební závody a snaha dokázat Bohu, jak jsme dobří. Pro nás není důležité množství slov, ale skutečnost, že jsme se s Bohem skutečně setkali, nechali se jím obcerstvit a obdarovat. Modlitba není násilný monolog, ale klidný a důvěrný dialog. V běžném rozhovoru nemohou dva lidé na sebe mluvit současně, protože by neslyšeli jeden druhého, vždy jeden mlčí a druhý poslouchá. Stejně pravidlo platí i při modlitbě.

Modlitba není k tomu, aby nás vyčerpala, a následně snad i znechutila. Právě při modlitbě růžence můžeme upadnout do tohoto pokušení, kdy si snad i v dobrém úmyslu naordinujeme velkou porci, která nás však přivede spíše do stavu velkého napětí, jakmile ji nejsme schopni zpracovat. Je to jako s jídlem. Taky si nenakládáme na talíř větší porci, než jsme schopni sníst. Víme, nakolik pocíujeme hlad. Najíme se prostě tak, aby to splnilo svůj účel, a ne aby nám bylo špatně. Je spousta věcí v duchovním životě, které se dají názorně odvodit od života a světa okolo nás.

Modlitba je především prostředkem, a mostem na naší životní cestě k Bohu. Cílem každé modlitby i modlitby růžence je oboustranný pocit spokojenosti, naplnění a vědomí, že jsme byli spolu, že to bylo o něčem, že to nebyl ztracený čas. Já a můj Bůh, můj Otec, můj přítel, mé světlo na cestě životem.

Nemusím připomínat, že růžec byl oblíbenou modlitbou mnoha světců. Za mnohé vzpomenu sv. Dominika, sv. Pia z Pietrelciny, a ze současné doby máme ještě jistě v živé paměti zesnulého papeže Jana Pavla II., který byl často viděn v usebrané modlitbě s růžencem v ruce, v kapli či během dovolené na horách. Je mnoho způsobů, jak se modlit, setkávat s Bohem a růžec je jednou z těchto možností. Kdo si ho zamiloval a oblíbil, jistě by mohl vyprávět, kolikrát se jeho nepříjemná situace, stav či nějaká záležitost obrátila v dobré právě díky této modlitbě.

Na závěr si dovolím citovat slova Jana Pavla II., který se ve svém apoštolském listu Rosarium Virginis Mariae, obrací na rodiny, kde se utváří lidský život, a to i život naší modlitby: „Rodina, která se v jednotě modlí, zůstává sjednocena. Svatý růženec se v pradávnej tradici jeví jako zvláště účinná modlitba sjednocující rodinu. Jednotliví členové rodiny, kteří obracejí svůj zrak k Ježíši, znovu nabývají schopnosti dívat se do očí jeden druhému, aby pak spolu rozmýšleli, projevovali si vzájemnou solidaritu, navzájem si odpouštěli a čerpali sílu ze závazku lásky obnoveného Božím Duchem“ (čl. 41).

Tak jako je tvar kruhu symbolem dokonalosti, je modlitba spojnicí našeho života s Bohem, i mezi námi navzájem. Věřím, že modlitba růžence vždy tuto funkci plnila a bude i plnit nadále, zvláště v životech těch, kteří se jej modlí rádi.

Roman Janáč, CSsR

KATECHEZE O MŠI SVATÉ XX.

Wojciech Zagrodzki, CSsR, Janusz Serafin, CSsR

Obřady svatého přijímání II.

Po Modlitbě Páně následuje tzv. embolismus. Je to modlitba celebranta, která je jakýmsi prodloužením, rozvinutím poslední prosby Modlitby Páně: „Vysvobod' nás ode všeho zlého, Pane...“ Věřící odpovídají a současně uzavírají tuto modlitbu doxologií: „Neboť tvé je království i moc i sláva navěky.“ To jsou velmi stará a úctyhodná slova, přidaná k modlitbě „Otče náš“ v některých pozdějších kodexech Nového Zákona. Pocházejí ze starokřesťanské liturgie z posledních desetiletí 1. století.

Hlavním motivem této části liturgie je bezpochyby pokoj: toto slovo se začíná objevovat v embolismu i v další modlitbě celebranta, která je vlastně modlitbou za pokoj. Jejím vyvrcholením je výzva „Pozdravte se navzájem pozdravením pokoje“, po kterém si věřící podle obyčeje podávají ruce na znamení bratrství a přátelství. Koneckonců, po chvíli prosíme: Beránku Boží, který snímáš hříchy světa, daruj nám pokoj. A i dříve se slovo pokoj v mešní liturgii objevuje vícekrát. Evidentně je na tomto místě důležité. Jasně je,

že jestliže slovo pokoj správně chápeme, soustřeďuje se v něm celé tajemství eucharistie. Často však tento pokoj chápeme špatně jako „svatý pokoj“, to znamená, že si přejeme, abychom neměli vážné problémy, aby se do nás nikdo nevměšoval, aby náš život klidně plynul. Když však Ježíš v evangeliu hovoří o pokoji, chápe ho zcela jinak. Pokoj je jednota člověka s Bohem, a tam, kde je, tam je i jednota s ostatními lidmi i se sebou samými. Po takovém pokoji podvědomě toužíme, jen takový pokoj je pramenem skutečného štěstí, které může trvat dokonce i uprostřed neúspěchů, zmatku a různých životních změn. Ježíš přinesl právě takový pokoj na svět, když jej smířil s Bohem svou obětí kříže – tou obětí, kterou slavíme v eucharistii. Proto se slovo „pokoj“ tak často v mešní liturgii opakuje. Eucharistie je velký svátek pokoje a smíření.

Z vlastního života víme nejen to, jak velmi po pokoji a jednotě s Bohem toužíme, ale také to, jak je těžké o pokoj usilovat, jak jej lze snadno ztratit a jak velmi to bolí. Ježíš říká, že opravdový pokoj dává jen on, nemůžeme jej získat ze světa, nemůžeme si ho vybojovat jen vlastními silami. Kdysi tuto pravdu v liturgii vyjadřoval samotný obřad znamení pokoje, konkrétně bylo toto znamení předáváno od oltáře do kostela, tedy od celebranta, který reprezentuje Krista, k nejbližším věřícím a potom postupně dál. Škoda, že současná liturgie od takto výmluvného obřadu ustoupila.

Ačkoli sice nemůžeme dosáhnout opravdového pokoje vlastními silami, je přesto důležité, abychom měli přinejmenším dobrou vůli odpustit a usmířit se se všemi, s nimiž žijeme v konfliktu. Ježíš dává tuto dobrou vůli jako nutný předpoklad získat právo přistoupit k oltáři (srov. Mt 5,23-24) a tedy i přijmout jeho Tělo. Je třeba, abychom to zdůraznili. Člověk, který z vlastní vůle trvá v konfliktu s druhým, ztrácí právo přijímat Kristovo Tělo, protože toto přijímání je účastí na hostině jednoty. Vždyť všichni mají účast na jednom Těle a samo slovo „communio“, které v latině označuje přijímání, znamená společenství. Toto všechno nám připomíná pozdravení pokoje, které si dáváme chvilku před tím, než přistupujeme k oltáři.

(Převzato z pastorační a teologické revue polských redemptoristů „Homo Dei“),
přeložil a upravil Stanislav Přibyl, CSsR

Exercicie na Svaté Hoře v roce 2006

2.10. - 6.10. Ženy (P. Josef Michalčík, CSsR)

13.10. - 15.10. Setkání pastoračních asistentů (Mons. Aleš Opatrný)

5.11. - 11.11. Kněží (Mons. Karel Herbst)

12.11. - 18.11. Kněží (P. Róbert Bezák, CSsR)

30.11. - 4.12. „Pane, nauč nás modlit se“ - pro ty, kteří chtějí prohloubit život modlitby (P. Petr Beneš, CSsR).

Začátek exercicií je první uvedený den v 18.00 hodin, konec poslední den ráno. Náklady na kurs pro kněze 1850,- Kč, ostatní kursy 1250,- Kč, víkendová duchovní obnova 700,- Kč, kurs P. Brože 1670,- Kč. Přihlášky jen písemně: Exerciční dům Svatá Hora, 261 80 Příbram II/591, e-mailem ex.dum@svata-hora.cz nebo vyplněním formuláře na <http://www.svata-hora.cz>

Bohoslužby na Svaté Hoře

- Neděle:** 6.00, 7.30, 9.00 a 11.00 hodin dopoledne, odpoledne v 15.30 hodin. V 15.00 hodin modlitba posvátného růžence. V 16.15 hodin zpívané nešpory
- Pondělí - sobota:** 6.00, 7.00, 9.00 a 17.00 hodin. V 16.30 hodin modlitba posvátného růžence.
- Každý pátek** v 7.00 hodin je mše svatá obětována za dobrodince Svaté Hory a živé i zemřelé členy Matice Svatohorské.
- Ve čtvrtek** po odpolední mši svaté je adorace.
- V postní době je křížová cesta v pátek od 16.15 a v neděli od 14.45 hod.**
- Příležitost ke svátosti smíření:** půl hodiny přede mší svatou. Na požádání kdykoli.
- Svátost křtu:** Je vhodné, aby rodiče křtěného dítěte absolvovali přípravu ve své farnosti.
- Svátost manželství:** Je třeba, aby se zájemci o tuto svátost o ni ucházeli u faráře v místě svého bydliště.

Úřední hodiny farního úřadu:

Pondělí – pátek: 9 – 12; 13 – 15.30 hod.

Svatohorské poutní muzeum**Stálá expozice a sezónní výstavy; Prodejna knih a poutního zboží**

- Zajišťuje:** Sacromontana, s.r.o., IČ 27363261, DIČ CZ27363261
- Odpovědná osoba:** Alena Heverová
- Tel.:** +420 318 429 943 nebo mobil +420 731 619 800
- e-mail:** prohlidka@svata-hora.cz
- Po – So:** I. – III. IV. – V. VI. – VIII. IX. – X. XI. – XII.
10 – 15 9 – 16 9 – 17 9 – 16 10 – 15
- Ne** I. – XII.: 9 – 17

Průvodcovská služba

IV. – IX. v otevírací době stálé expozice; poslední prohlídka začíná hodinu před zavírací dobou. Prohlídka areálu Svaté Hory včetně návštěvy uzavřených prostor s průvodcem.

Prohlídku větších skupin je vhodné rezervovat. Po předchozí domluvě je možné zajistit prohlídku i mimo otevírací dobu. Všechny rezervace je nutné objednávat písemně, e-mailem nebo faxem.

Prohlídka v češtině: 50,- / 30,-; cizojazyčný výklad: 70,- / 50,-; rodinné vstupné: 130,-; děti do 6 let zdarma.

SVATÁ HORA Vydává a rozšiřuje Římskokatolická farnost Svatá Hora, 261 80 Příbram II. – 591, tel. 318 429 930, fax 318 429 934, e-mail: basilica@svata-hora.cz, internet: <http://www.svata-hora.cz>, PDA: <http://www.svata-hora.cz/pda>. Vychází 6x do roka. Registrační číslo MK ČR E 11719. Cena časopisu – dobrovolný dar (náklady na 1 výtisk činí 15,- Kč + poštovné). Řídí redakční rada, zodpovídá P. Stanislav Příbyl. Grafická úprava, sazba a tisk Tiskárna Prima spol. s r. o. Expedici zajišťuje Karmelitánské nakladatelství, s.r.o.

BANKOVNÍ SPOJENÍ Česká spořitelna, a.s., okresní pobočka Příbram, č. ú. 520395309/0800.
Zájemci o pravidelné odebírání pište na adresu redakce.

V roce 2005 začala na Svaté Hoře působit společnost Sacromontana, s.r.o. Tato společnost provozuje Svatohorské poutní muzeum, průvodcovskou službu po Svaté Hoře, toalety pro návštěvníky poutního místa a věnuje se i dalším službám.

V prostorách muzea se nachází obchod, kde si může návštěvník koupit nej-různější předměty, které mu budou připomínat Svatou Horu. Podstatnou součástí nabízeného sortimentu jsou knihy, především z produkce Karmelitánského nakladatelství, poutní předměty, pohlednice, Svatohorské oplatky® a Víno ze Svaté Hory.

Od letošního července se nabídka upomínek ze Svaté Hory rozšířila o několik významných položek. Jedná se o televizní film s názvem „Svatá Hora v čase i nad časem“ v délce 43 minut, který je k dispozici jak na videokazetách tak na DVD. Film je v devíti jazykových verzích, aby si jej mohl odnést návštěvník z jakéhokoli konce světa. Film ukazuje nejen historii poutního místa, ale také současný svatohorský život.

Na pomezí odborné literatury a čtivého titulu stojí knížka „Svatá Hora“ od Josefa Kopečka. Kniha je rozdělena do dvou dílů: historie Svaté Hory a popis jednotlivých částí areálu. Dílo vychází z původních pramenů, a proto je v mnoha detailech objevené. Autor vidí Svatou Horu i pod zorným úhlem galerie šlechtických rodů, které stavbu areálu financovaly a pečovaly také o jeho výzdobu. Publikace má bohatou obrazovou část.

Pro každodenní pohled je určen nástěnný kalendář Svatá Hora 2007, v němž jsou publikovány nejlepší fotografie několika posledních let, které přibližují krásu Svaté Hory a život na tomto místě.

Nabídnuté tituly se mohou stát milou připomínkou pouti na Svatou Horu ale také vhodným dárkem.

Televizní film s názvem „Svatá Hora v čase i nad časem“

Sacromontana, s.r.o., tel 318 429 943, 731 619 800
email: prohlidka@svata-hora.cz nebo sm@sacromontana.cz

